

31 МАЙ СВЕТОВЕН ДЕН БЕЗ ТЮТЮНОПУШЕНЕ

По инициатива на Световната здравна организация (СЗО) от 1988 г. 31 май е обявен за Световен ден без тютюнопушене.

Към политиката за ограничаване на тютюнопушенето, която СЗО и ЕС следват, България се присъедини с въвеждането на пълна забрана за пушене на закрити и някои открити обществени места от 1 юни 2012 г.

Мотото за 2022 г. е: **„ТЮТЮНЪТ – ЗАПЛАХА ЗА НАШАТА ОКОЛНА СРЕДА“**. Основна цел за отбелязването на Световния ден без тютюнев дим е да насърчава защитата на настоящите и бъдещи поколения не само от разрушителните здравни последствия, а и от социалните, екологични и икономически бедствия, свързани с производството и употребата на тютюн и излагането на тютюнев дим.

СЗО приканва всички страни да обмислят още по-строги мерки за борба с порока, като ускорят усилията за контрол на тютюна, което ще доведе до предпазване здравето на обществото от вредите, причинени от тютюнопушенето, както и до намаляване на ефекта му върху устойчивото развитие на всички страни, включително икономическото благосъстояние на гражданите.

Употребата на тютюневи изделия е един от основните рискови фактори за възникване на хроничните незаразни болести – сърдечносъдови, онкологични, белодробни.

По данни на СЗО тютюнопушенето годишно убива около 6 милиона души.

Високият здравен риск, до който води тютюнопушенето, е обусловен от факта, че в цигарите се съдържат над 4000 химични вещества. От тях над 250 са определени за опасни, а 50 – за канцерогенни (причиняващи рак). Близо 13 милиона души в ЕС страдат от едно или повече заболявания от 6-те основни категории болести, причинявани от употребата на тютюневи изделия (независимо дали става дума за цигари, пури, лули или пасивно пушене): инфаркт на миокарда, мозъчен инсулт, запушване на артериите (особено на долните крайници) и други сърдечно-съдови заболявания; бронхит и други инфекции на долните дихателни пътища; хронична обструктивна белодробна болест /ХОББ/; астма; рак на белия дроб, на панкреаса, на хранопровода и на стомаха, бърбреците, както и левкемия.

Огромни са и вредите за околната среда, в допълнение към разрушителните последици от болестите, причинени от тютюна. Отглеждането на тютюн води до унищожаване на дърветата и увреждане на почвата, а производството на тютюн – до образуване на токсични отпадъци. Тютюневият дим замърсява въздуха и повърхностите в домовете ни. Цигарените фасове и други тютюневи отпадъци отравят морския живот, замърсяват плажовете и водните пътища и замърсяват нашето градско пространство.

Факти за цигарения филтър

- ✓ Цигарените филтри са проектирани да абсорбират част от токсините в цигарения дим и да събират твърди частици, известни като катран. Те също са предназначени да предпазят устните на пушача от навлизане на тютюн;
- ✓ Повечето цигарени филтри съдържат сърцевина от **ЦЕЛУЛОЗЕН АЦЕТАТ** и два слоя обвивка, направени от хартия и/или вискоза;
- ✓ Целулозните ацетатни влакна в цигарения филтър са по-тънки от шевни конци и един филтър съдържа повече от 12 000 от тези влакна;
- ✓ Вътрешната обвивка на цигарен филтър е проектирана да позволява на въздуха да тече през нея от сърцевината за леки цигари или да блокира въздушния поток за обикновените цигари;
- ✓ Външният слой хартия е проектиран да не се придържа към устните на пушача и прикрепва филтъра към тръбата с тютюн;
- ✓ **КЪМ ЦИГАРЕНАТА ХАРТИЯ СЕ ДОБАВЯТ ХИМИКАЛИ**, за да се контролира скоростта на изгаряне. Като избелващо средство се добавя калциев карбонат, за създаване на привлекателна пепел, докато цигарата изгаря.

Cigarette butts are among the most commonly discarded pieces of waste globally.

**ЦИГАРЕНИТЕ УГАРКИ
СА СРЕД НАЙ-ЧЕСТО
ИЗХВЪРЛЯНИТЕ
ОТПАДЪЦИ В
СВЕТОВЕН МАЩАБ**

Как фасовете замърсяват околната среда

Хвърлянето на фасове – по улиците, в градинки и паркове, на плажове, от тераси, през прозорците на апартаменти и автомобили е нещо нормално за много пушачи. Те не се замислят, че децата им и другите им близки живеят в тази отровена от цигари и фасове среда. Ето и някои данни, които доказват вредите от фасовете:

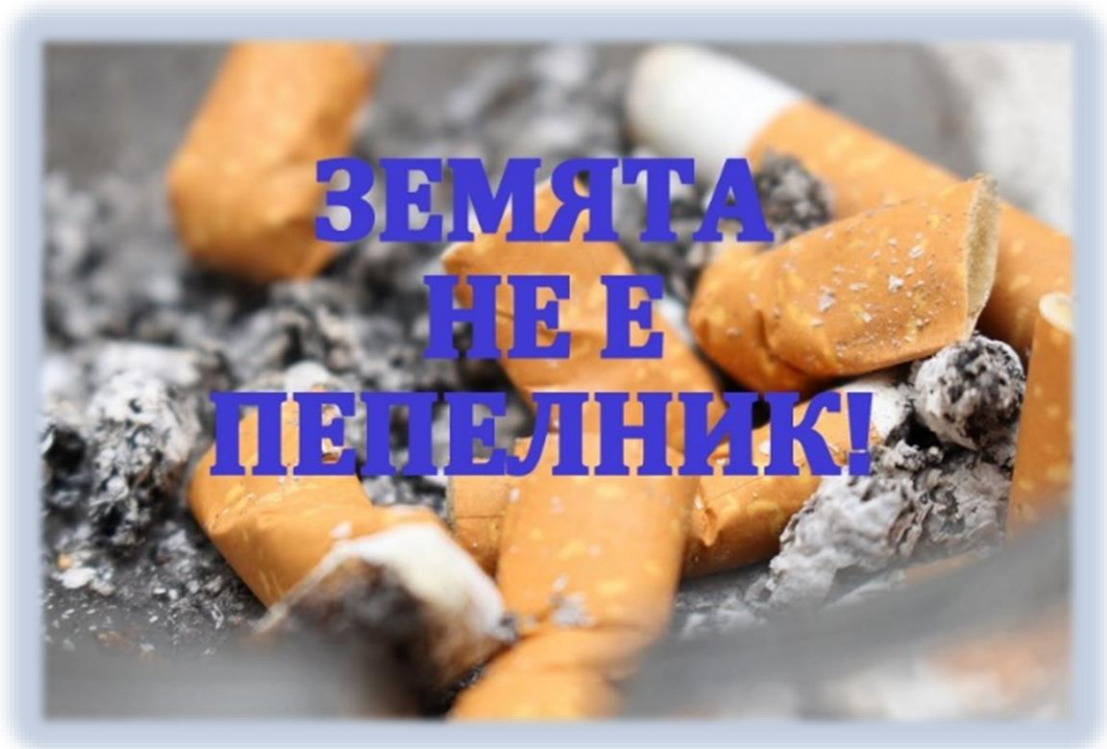
- ✓ Те съдържат всички отровни вещества, които съдържа и цигарата. При разграждането на фасовете се отделят амоняк и сяра. Най-бързо от този дребен отпадък се замърсява водата, защото дори само при преминаване на фасата през нея, тя отмива всички вещества от него;
- ✓ Фасовете са пълни с катран, никотин и други токсични вещества. Под въздействие на климатичните условия тези токсини попадат в почвата и влияят на всеки организъм, който влиза в контакт с тях;
- ✓ Изследванията показват, че са необходими между 5 и 30 години за разграждането на вредните съставки във фасовете, при това те никога не се разграждат напълно;
- ✓ Близко 50% от средното количество цигари, което изпушва един човек за една година, се изхвърля по нашите улици, паркове и плажове. Освен че замърсяват, фасовете се превръщат и в опасност за много малки деца, които може да ги глътнат и последствията от това да са страшни;
- ✓ Цигарените останки съставляват 40% от замърсяването по плажовете и могат да бъдат фатални за морските обитатели – костенурки, морски птици и други. Те са най-големият замърсител на водните басейни – реки, морета и океани. Като се има предвид, че водата е над 90% от площта на Земята, можем да съдим за размера на природното бедствие от замърсяването с цигарените отпадъци.

Огнена заплаха

Изхвърлените фасове на цигари представляват значителна заплаха за нашата околна среда от възникване на пожари. Всяка година горските пожари опустошават обширни територии, унищожавайки дивата природа и растителността.

Тютюнопушенето застрашава живота на нашата планета. Цигареният дим и отпадъците от тютюневите изделия замърсяват земята, по която ходим и въздуха, който дишаме.

Цигарите бавно крадат от качеството ни на живот, много преди да ни убият.

РЗИ – Софийска област
Дирекция „Обществено здраве“
Отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето“